

A Kúria 48. sz. polgári jogegységi döntvényéhez. A Ppé. 18. §-a lehetővé teszi, hogy az ügyvéd díját és kiadását saját felével szemben peren kívül megállapíttassa. Az ügyvéd ezen megállapítási kérelmével szemben mármost sűrűn éltek a felek (a volt megbízók) olyan kifogásokkal, amelyek nem azösszszerszerűsége, hanem a költségigény jogalapjára, annak jogosságára vonatkoztak, úgy, hogy ha a kifogás alapos, az egész eljárás tulajdonkép céltalannak mutatkozott. Ilyen kifogások voltak pld., hogy az ügyvéd évi fizetéssel alkalmazott jogtanácsos, aki állandó javadalmazása ellenében volt köteles a konkrét perbeli képviseletet ellátni, amelyből felmerült díjainak megállapítását kéri; vagy kikötötték, hogy az ügyvédi költségei bizonyos összeget meg nem haladhatnak és ezt megkapták; vagy hogy a fél az ügyvéddel úgy állapodott meg, hogy díjait és kiadásait tőle egyáltalán nem fogja kérni, hanem csak az illeti, amit az ellenfélen behajt; vagy pauszösszegben állapodtak meg; pervitelre megbízást nem adott; az ügyvéd a költségeket elengedte; a per megindítás és folytatása, vagyis az ügyvédnek egész eljárása indokolatlan volt, és azt a rendes ügyvédi gondossággal teljesíteni nem kellett volna, stb.

Bíróságaink ily esetekben hol elhárították az egész eljárást, hol lefolytatták, és miután Itélőtáblánk is ellentétesen döntöttek, a Kúria jogegységi tanácsa eldöntendőnek tartotta azt a kérdést: vajjon van-e helye perenkívüli díjmegállapítási eljárásnak, ha a fél által felhozott kifogások *nem azösszszerszerűsége, hanem a díjigény jogosultságára, a jogalap kérdésére* vonatkoznak.

A Kúria érzében arra az álláspontra jutott, hogy a Ppé. 18. §-a csakis a díj és kiadás *összszerszerűségére* vonatkozó kifogást enged a félnek, és a követelés jogalapja elleni kifogással az eljárást elhárítani, megakadályozni nem lehet, kivéve 1. a felhívott §. 4. bekezdése esetén, amely szerint t. i. a bíróságnak figyelembe kell vennie, hogy az ügyvéd cselekménye vagy eljárása a fél érdekében indokolt volt-e, és hogy azt a rendes ügyvédi gondossággal teljesíteni kellett-e, továbbá 2. kivéve e §. 5. bek.-ének esetét, amely szerint a bíróság azon munkadíjak és kiadások megállapítását mellőzi, amelyeknek felmerülése az ellenfél tagadása esetén az előtte lefolyt eljárásból meg nem állapítható, és végül 3. kivéve azon esetet is, ha a képviseletre adott ügyvédi megbízás az eljárási szabályokban előírt módon alakszerűen igazolva nincs.

A Kúria ezen elvi állásfoglalásának indokát nemcsak a törvény rendelkezéseinek szóhangzatával, hanem ezen túlmenően, azzal magyarázza, hogy a Ppé. 18. §-a nem akart egy hosszadalmas eljárást statuálni, hanem egy olyant, amely az iratok alapján prima vista elintézhető, a jogosság kérdése fenn-

maradván a peres eljárásra, annál is inkább, mert ilyen természetű jogvita megoldására a perenkívüli eljárás amúgysem alkalmas, de amelyre azért is nincs szükség, merthiszen ez a perenkívüli megállapító végzés végrehajtási jogot úgysem ad. Egyedül a fenti három eset kivétel csak a szabály alól, mert ez esetekben a jogalap kérdése prima facie tisztázható. Ezekon túlmenően a jogalapra vonatkozó kifogást respektálni ezen eljárásban, ellenkezik a törvény céljaival azért is, mert ezzel a fél az egész megállapítási eljárást tetszése szerint megghiusíthatná, ami végeredményben az ügyvéd érdekköre semmivel sem indokolható hátrányát jelentené, merthiszen — mint a Kúria kiemeli —, az ügyvéd a megállapító végzés alapján telekkönyvi előjegyzéshez juthat (P. H. T. 748. szám).

A Kúria a döntvényben elfoglalt álláspont további igazolásaként hivatkozik a Ppé. 18. §-ának történeti előzményére is, nevezetesen arra, hogy a Ppé. 18. §-a a Trvts 252. és Somnás eljárás 108. §-a helyébe lépett, amelyek szerint a bíróság a perbeli képviselő díját, tekintettel a teljesített munkára, képviseltje irányában is megállapította, és e megállapításban sem vizsgálta és döntötte el a bíróság, hogy a képviselt fél tartozik-e megállapított díjjal az ügyvédjének, és illetve valamely megállapodás vagy fizetés, stb. folytán költségigénye fennáll-e vagy sem.

Curia locuta, controversia finita. A Kúria zárószava azonban nemcsak törvényi erejénél fogva zárja le a már közel két évtizedes vitát, de dogmatikailag és jogpolitikailag egyaránt meggyőző és megnyugtató okfejtésével is.

Dr. Balla Ignác.

JOGÉLET.

A Magyar Jogászegylet Gazdasági Intézete. Dr. Oswald István kúriai másodelnök elnöklete alatt ülést tartott, amelyen dr. Max Homburger kalsruhei ügyvéd, neves német részvényjogi szakíró tartott előadást a *mérlég, publicitás és könyvvizsgálat a részvényjogban, különös tekintettel a német és a magyar reformtörekvésekre* címmel. Az előadásnak, amelynél a hazai jogásztársadalom és közgazdasági körök kitünőségei nagy számban vettek részt, gondolatmenete röviden a következő:

A háború befejezése óta majdnem valamennyi európai államban mozgalom észlelhető a részvényjog megreformálására. Ennek a törekvésnek különböző okai és különböző céljai vannak, de megállapítható, hogy a régi formák ma már nem megfelelőek az új gazdasági fejlődéshez. Új fogalmak szorulnak ki munkálásra, így pl. az „öncélú vállalat” fogalma. Más problé